

Dykkar ref.:

Vår ref.:

Dato:

Sak/dok.: 06/02377-95

20.10.2023

Ark.: 326.12

Vedtak i namnesak 2021/491 – Rykkhus og Rykkhustjønnna/Rykkhustjønnin mfl. i Sør-Fron

Statens kartverk har i dag gjort vedtak om fleire stadnamn i Sør-Fron kommune. Eitt av namna ligg au i Gausdal kommune. Det går fram av den vedlagde lista kva namn dette er.

Vedtaket er gjort med heimel i § 7 tredje ledd i lov om stadnamn.

Bakgrunn

Namnesaka blei teken opp av Språkrådet, jf. brev datert 24.09.2021, i samband med at Statsforvaltaren i Innlandet ville opprette Rykkhustjønnna naturreservat i Sør-Fron kommune. I Sentralt stadnamnregister (SSR) er *Rykkhustjønnna* den einaste godkjende skrivemåten av namnet, men andre kjelder har registrert uttala */rykkustjønnin/*. Kartverket nyttar høvet til å taka med fleire andre namn i kommunen som har skrivemåtestatus «føreslege» i SSR. Namnesaka er reist for å få avklara og formalisert rett skrivemåte for offentleg bruk.

Kartverket sendte saka til høyring og kunngjering i Sør-Fron og Gausdal kommunar i brev datert 25.11.2021, i tråd med § 8 i loven. I brev datert 08.02.2022 har Gausdal kommune meldt ifrå om dei ikkje har motteke nokon høyringsfråsegner. Sør-Fron kommune har sendt inn si behandling av namna og dei lokale høyringsfråsegnene i brev datert 05.09.2022 og brev datert 05.12.2022.

Språkrådet har gjeve tilråding i namnesaka i brev datert 12.12.2022.

Rettsleg grunnlag

Når ein skal fastsetje skrivemåten av eit stadnamn for offentleg bruk, er hovudregelen at ein skal taka utgangspunkt i den nedervde lokale uttala av namnet. Skrivemåten skal fylgje gjeldande rettskrivingsprinsipp i norsk, jf. § 4 fyrste ledd i loven. Skrivemåten skal vera praktisk og ikkje skugge for meiningsinnhaldet i namnet, jf. § 1 fyrste ledd.

I *utfyllande reglar om skrivemåten av norske stadnamn* er det meir detaljerte reglar om korleis stadnamn skal normerast.

I tillegg må det takast omsyn til normeringspraksisen i området og skriftradisjonen for namnet saka gjeld, og kva som er registrert i SSR frå før. Lokale ynske frå dei som har uttalerett skal au spela inn. Det skal leggjast særleg vekt på ynsket til eigaren når saka gjeld bruksnamn, og skrivemåten som eigaren ynskjer, ligg innanfor regelverket.

Skrivemåten av slektsnamn skal ikkje påverke skrivemåten av stadnamn. Vedtak som gjeld skrivemåten av stadnamn, får heller ikkje fylgjer for skrivemåten av slektsnamn.

Kunngjering

Kommunen skal syte for at vedtaket blir gjort kjent for dei partane i kommunen som har klagerett etter § 12 fyrste ledd i loven, og som ikkje er adressatar i dette brevet. Jf. § 9 i forskrift om stadnamn. Me ber au kommunen om å informere innbyggjarane i kommunen, t.d. med notis i ei lokalavis og på nettsidene sine.

Når vedtaket gjeld skrivemåten av bruksnamn, skal kommunen sende melding om vedtaket direkte til eigarane av bruket.

Bruksnamn

Vedtak om skrivemåten av gardsnamn skal som hovudregel vera retningsgjevande for skrivemåten av bruksnamn som er identiske med gardsnamnet, eller der gardsnamnet går inn som ein del av bruksnamnet. Men etter § 5 tredje ledd i lov om stadnamn har eigaren rett til å fastsetje ein annan skrivemåte av namnet på eige bruk enn den som fylgjer av § 4 fyrste ledd i loven. Førsetnaden er at hen kan dokumentere at skrivemåten har vore i offentleg bruk som bruksnamn (på offentleg kart, på skilt, i matrikkelen, skøyte e.l.). I så fall må eigaren sende krav om det til Kartverket og leggje ved slik dokumentasjon. Klageretten for namnet i andre funksjonar, t.d. gardsnamnet, fell då bort. Kartverket er formelt vedtaksorgan au for skrivemåten av bruksnamn fastsette av eigaren.

Bruken av vedtekne skrivemåtar

Me vil minne om reglane i stadnamnlova om plikt til å bruke vedtekne skrivemåtar, jf. § 11, særskilt fyrste setning, som har denne ordlyden: «Når skrivemåten av eit stadnamn er fastsett etter denne lova og ført inn i stadnamnregisteret, skal han brukast av eige tiltak av dei som er nemnde i § 1 tredje ledd». Det vil seia organ for stat, fylkeskommune og kommune og selskap som det offentlege eig fullt ut.

Me presiserer at lov om stadnamn regulerer *offentleg* bruk av stadnamn. Privatpersonar og bedrifter som ikkje er heileigde av det offentlege, er difor ikkje pålagde å fylgje vedtekne skrivemåtar.

Når det same namnet er brukt om ulike namneobjekt på same staden, skal skrivemåten i primærfunksjonen som hovudregel vera retningsgjevande for skrivemåten i dei andre funksjonane. Dersom dette vedtaket blir ståande utan at det blir påklaga, legg me difor til grunn at kommunen vedtek same skrivemåten i ev. adressenamn og adresseskilleggsnamn der namnet blir nytta. Me legg au til grunn at fylkeskommunen vedtek same skrivemåten i brunamnet *Sprena* på fv. 255.

Når det er gjort vedtak om adressenamn og adresseskilleggsnamn, skal den vedtekne skrivemåten leggjast inn i matrikkelen, og adressenamn i SSR bli oppdaterte frå matrikkelen. Vedtak om adressenamn skal framleis sendast til m.a. Kartverket, jf. § 9 fjerde ledd i forskrift om stadnamn.

Kartverket fører den vedtekne skrivemåten av bruksnamn i SSR, og skrivemåten blir henta inn i matrikkelen derifrå.

Klage

Vedtak om skrivemåten kan etter § 12 i lov om stadnamn påklagast av dei som etter § 6 bokstav a til c har rett til å taka opp saker om skrivemåten av stadnamn. Klagefristen er tre veker frå meldinga om vedtaket er komen fram til mottakaren, jf. § 9 i forskrift om stadnamn. Dersom meldinga skjer med offentleg kunngjering, tek klagefristen til frå den dagen vedtaket blir kunngjort fyrste gongen. Dei som har klagerett, har rett til å sjå saksdokumenta, som er arkiverte hjå vedtaksorganet. Det er høve til å søkje om utsett iverksetjing av vedtaket til klagefristen er ute eller klaga er avgjort.

Ei eventuell klage skal sendast til Kartverket med kopi til kommunen. Klaga skal grunngjevast, og grunngjevinga må omtala alle namn eller namneledd klaga gjeld.

Når ein tek opp ei klagesak, gjeld dei same sakshandsamingsreglane som for namnesaker elles. Dersom vedtaket blir oppretthalde, sender Kartverket saka vidare til Klagenemnda for stadnamnsaker, som er oppnemnd av Kulturdepartementet.

Venleg helsing

Håkon Dåsnes
fylkeskartsjef

Åsmund Christenson
sakshandsamar

Dokumentet vert sendt utan underskrift. Det er godkjent i samsvar med interne rutinar.

Lenkjer: [Lov om stadnamn](#)
[Forskrift om stadnamn](#)
[Utfyllande reglar om skrivemåten av norske stadnamn](#)

Mottaker: SØR-FRON KOMMUNE
GAUSDAL KOMMUNE

Kopi: Edith Haverstadløkken
SPRÅKRÅDET
STATSFORVALTEREN I INNLANDET
MILJØDIREKTORATET
STATSKOG SF
STATENS VEGVESEN LILLEHAMMER KONTORSTED
INNLANDET FYLKESKOMMUNE

Vedlegg: Tilråding frå Språkrådet
Namneliste